

Igną Šeinių domina mąstymo ir nuotaikų kaita. Kiekvienai nuotaikai atskleisti jis naudoja skirtingą pasakojimo būdą. Paanalizuokite duotas ištraukas, pakomentuokite, kokie jausmus, nuotaikos ir kokiomis priemonėmis jose atskleidžiama.

a) Regis, einu pakalnėn, pakalnėn ir pakalnėn. Kojos po manim slysta. Toli, matau, žiba sidabrinis vandens paviršius. Einu į tą klonį. Jis tarytum verda, putoja, plaka į kraštus. Bangos viena kitos didesnės, viena per kitą ritasi, verčiasi.

Visai priėjau. Brendu gilyn, gilyn. Bangos vis labiau murmuliuoja, pikčiau šniokščia aplink mane.

Štai vis didesni volai prieš mane auga, kyla. Tai paneria mane, tai vėl pakelia.

Brendu gilyn ir supuos. Dangus viršuje supas. Debesys vienas pro kitą tai krinta, tai kyla. Skardžiai aplinkui tai įdubsta, tai vėl išsipučia. Varnos skraido kaip kregždės, šaudo šuoliais, narsto ore. Viskas supas ir draikos.

Igną Šeinių domina mąstymo ir nuotaikų kaita. Kiekvienai nuotaikai atskleisti jis naudoja skirtingą pasakojimo būdą. Paanalizuokite duotas ištraukas, pakomentuokite, kokie jausmus, nuotaikos ir kokiomis priemonėmis jose atskleidžiama.

a) Regis, einu pakalnėn, pakalnėn ir pakalnėn. Kojos po manim slysta. Toli, matau, žiba sidabrinis vandens paviršius. Einu į tą klonį. Jis tarytum verda, putoja, plaka į kraštus. Bangos viena kitos didesnės, viena per kitą ritasi, verčiasi.

Visai priėjau. Brendu gilyn, gilyn. Bangos vis labiau murmuliuoja, pikčiau šniokščia aplink mane.

Štai vis didesni volai prieš mane auga, kyla. Tai paneria mane, tai vėl pakelia.

Brendu gilyn ir supuos. Dangus viršuje supas. Debesys vienas pro kitą tai krinta, tai kyla. Skardžiai aplinkui tai įdubsta, tai vėl išsipučia. Varnos skraido kaip kregždės, šaudo šuoliais, narsto ore. Viskas supas ir draikos.

Igną Šeinių domina mąstymo ir nuotaikų kaita. Kiekvienai nuotaikai atskleisti jis naudoja skirtingą pasakojimo būdą. Paanalizuokite duotas ištraukas, pakomentuokite, kokie jausmus, nuotaikos ir kokiomis priemonėmis jose atskleidžiama.

b) Regis, einu pakalnėn, pakalnėn ir pakalnėn. Kojos po manim slysta. Toli, matau, žiba sidabrinis vandens paviršius. Einu į tą klonį. Jis tarytum verda, putoja, plaka į kraštus. Bangos viena kitos didesnės, viena per kitą ritasi, verčiasi.

Visai priėjau. Brendu gilyn, gilyn. Bangos vis labiau murmuliuoja, pikčiau šniokščia aplink mane.

Štai vis didesni volai prieš mane auga, kyla. Tai paneria mane, tai vėl pakelia.

Brendu gilyn ir supuos. Dangus viršuje supas. Debesys vienas pro kitą tai krinta, tai kyla. Skardžiai aplinkui tai įdubsta, tai vėl išsipučia. Varnos skraido kaip kregždės, šaudo šuoliais, narsto ore. Viskas supas ir draikos.

Pagal pavyzdį parašykite analizę.

Paskum, žvilgterėjus į tolį, prieš save, padėjo galvą ant mano peties. Prisiglaudė. Nutilo.

Niekuomet man nebuvo taip gera, niekuomet aš taip nejaučiau, kad Gundė mano su siela, su visu kuo. Jaučiau, kad ji mane myli tiek pat ir galėtų eiti paskui, sekti mane nors pasaulio kraštan.

Glaudžiau ją į save, tą nepaprastą, stebuklingą turtą, ir galvojau tylomis:

„Nejaugi ji bus mano? Mano, mano amžinai! Tokia graži, tokia nuostabi. Nejaugi ateis laikas, kai ji visuomet galės taip būti prie manęs? Galės mane myluoti, skambinti, be galo, be krašto?!“

Pagal pavyzdį parašykite analizę.

Paskum, žvilgterėjus į tolį, prieš save, padėjo galvą ant mano peties. Prisiglaudė. Nutilo.

Niekuomet man nebuvo taip gera, niekuomet aš taip nejaučiau, kad Gundė mano su siela, su visu kuo. Jaučiau, kad ji mane myli tiek pat ir galėtų eiti paskui, sekti mane nors pasaulio kraštan.

Glaudžiau ją į save, tą nepaprastą, stebuklingą turtą, ir galvojau tylomis:

„Nejaugi ji bus mano? Mano, mano amžinai! Tokia graži, tokia nuostabi. Nejaugi ateis laikas, kai ji visuomet galės taip būti prie manęs? Galės mane myluoti, skambinti, be galo, be krašto?!“

Pagal pavyzdį parašykite analizę.

Paskum, žvilgterėjus į tolį, prieš save, padėjo galvą ant mano peties. Prisiglaudė. Nutilo.

Niekuomet man nebuvo taip gera, niekuomet aš taip nejaučiau, kad Gundė mano su siela, su visu kuo. Jaučiau, kad ji mane myli tiek pat ir galėtų eiti paskui, sekti mane nors pasaulio kraštan.

Glaudžiau ją į save, tą nepaprastą, stebuklingą turtą, ir galvojau tylomis:

„Nejaugi ji bus mano? Mano, mano amžinai! Tokia graži, tokia nuostabi. Nejaugi ateis laikas, kai ji visuomet galės taip būti prie manęs? Galės mane myluoti, skambinti, be galo, be krašto?!“

ANALIZĖS PAVYZDYS (rekomenduojama pirmiausia su mokiniais perskaityti, aptarti personažo būseną,

paieškoti priemonių, kuriomis ta būseną kuriama, o po to parodyti šį pavyzdį). Ištraukoje pateikiama Kuprelis būseną, kai jis supranta, jog Gundė jį apgavo ir išvyko iš Skardžių. Jo viduje – neviltis, perteikiama kartojimu *pakalnėn, pakalnėn ir pakalnėn* (judėjimas žemyn reiškia vidinį nuosmukį). **Klonis** čia tampa vidinio pasaulio simboliu: *Einu į klonį. Jis tarytum verda, putoja, plaka*. Judrumą reiškiančių veiksmažodžių vardijimu (*verda, putoja, plaka*) kuriamas stiprių jausmų įspūdis, kurį sustiprina ir nuolat **besiritančių bangų simbolis** (nesuvaldomas skausmas). Dramatiškumą sustiprina ir epitetas *pikčiau*: aukštesnio laipsnio forma nurodo skausmo augimą (Kupreliui vis pikčiau dėl to, ką padarė Gundė). Paskutinėje pastraipoje atsiranda trumpi sakiniai, kuriuose daug tų pačių veiksmažodžių kartojimo: *tai paneria–tai pakelia, supuos–supas; tai krinta–tai kyta, tai įdubsta–tai išsipučia*. Kartojimu sukuriama bejėgiškumo įspūdis: personažas pasmerkta sukta skausmo rate. Kupreliui, praradus Gundę, niekas nerūpi – jis tik plaukia pasroviui, neturėdamas jėgų suvaldyti vidinį chaosą.

Pagal pavyzdį parašykite analizę.

Paskum, žvilgterėjus į tolį, prieš save, padėjo galvą ant mano peties. Prisiglaudė. Nutilo.

Niekuomet man nebuvo taip gera, niekuomet aš taip nejaučiau, kad Gundė mano su siela, su visu kuo. Jaučiau, kad ji mane myli tiek pat ir galėtų eiti paskui, sekti mane nors pasaulio kraštan.

Gludžiau ją į save, tą nepaprastą, stebuklingą turtą, ir galvojau tylomis:

„Nejaugi ji bus mano? Mano, mano amžinai! Tokia graži, tokia nuostabi. Nejaugi ateis laikas, kai ji visuomet galės taip būti prie manęs? Galės mane myluoti, skambinti, be galo, be krašto?!“

Mokiniam parašius ir pristačius savo analizę, galima parodyti šią pastraipą:

Ištraukoje atskleidžiamas džiaugsmas, kurį Kuprelis patiria būdamas su Gundė. Svarbus *galvos padėjimo ant peties* veiksmas, kuris simbolizuoja artumą, norą būti kartu. Du trumpi sakiniai *Prisiglaudė. Nutilo.* sustabdo pasakojimo tempą ir nurodo sustojusį vidinį laiką: Kuprelis mėgaujasi kiekvienu mylimosios veiksmu. Malonumą dar labiau sustiprina prieveiksmio *niekuomet* kartojimas: pabrėžiama, kad iki tol protagonistui nėra buvę taip gera. Galima matyti, kaip auga vidinis jaudulys: Kuprelis pajunta, kad tarp jo ir Gundės kuriasi nepertraukiamas ryšys, išreikštas žodžiais *sekti mane nors pasaulio kraštan*. Emocinį pakylėjimą sustiprina frazė (metafora) *nepaprastą, stebuklingą turtą*: Gundė protagonistui yra turtas, be kurio jis neišsivaizduoja savo gyvenimo. Pakartojimai *mano, mano* rodo, kad Kuprelis, kuris iki tol jautėsi apleistas, pagaliau turi kažką savo, kas myli jį kaip asmenybę. Epitetais *tokia graži, tokia nuostabi* Kuprelis atskleidžia mylimosios išskirtinumą, o retoriniai sušukimai patvirtina, kad buvimas su Gundė suteikė vienišam ir niūriam Kuprelis gyvenimui iki tol nematytą laimę.